

Møteinnkalling

Utvalg: **Raet nasjonalparkstyre**

Møtested: Skype

Dato: 06.05.2020

Tidspunkt: 08:30

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 98460618. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed, men kan delta på Skype dersom de ønsker.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-Saksnr
ST 16/20	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 17/20	Valg av en representant til å skrive under møteprotokollen sammen med styreleder		
ST 18/20	Orienteringer		
ST 19/20	Besøksstrategi - faglig godkjenning Mildir og off høring		2020/204
ST 20/20	Søknad om aktiviteter i Hovekilen og omegn- Canvas Hove- Raet nasjonalpark		2020/3700
ST 21/20	Søknad om flere tiltak på Klåholmen, Sandøya - Raet nasjonalpark		2020/992
ST 22/20	Søknad om arrangement, serveringssted og bøyellegging av seilbåten Greyhound i Hovekilen fra Arendal Herregård - Arendal Kommune- Raet nasjonalpark		2019/4963
ST 23/20	Godkjenning av rapporter fra Arendal, Grimstad og Tvedestrand velkomstsentre - søke midler fra Agder FK		2020/203
ST 24/20	Eventuelt		
ST 25/20	Tidsbruk - Møtehonorar		

ST 16/20 Godkjenning av innkalling og saksliste

ST 17/20 Valg av en representant til å skrive under møteprotokollen sammen med styreleder

ST 18/20 Orienteringer

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/204-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 24.04.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	19/20	06.05.2020

Besøksstrategi - faglig godkjenning Mildir og off høring

Vedlegg:

- 1 Faglig godkjenning av besøksstrategi for Raet nasjonalpark

Forvalters innstilling

Miljødirektoratet har faglig godkjent Besøksstrategien for Raet NP, men har noen innspill (se vedlegg).

Forvalter ber styret ta stilling til om man skal implementere disse innspillene eller ikke. Forvalters innstilling er at etter en eventuell implementering så sendes Besøksstrategi for Raet NP ut på offentlig høring.

Saksopplysninger

Vurdering

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	20/20	06.05.2020

Søknad om aktiviteter i Hovekilen og omegn- Canvas Hove- Raet nasjonalpark

Vedlegg:

1 Aktiviteter på Canvas Hove 2020

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir tillatelse til organiserte aktiviteter i Hovekilen for Canvas Hove og deres kunder for fem år etter søknad med hjemmel i Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632), § 7 femte og sjette ledd.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Det gis tillatelse til seilbrett, havkajakk, SUP, dykking med og uten elektrisk vannskuter, fridykking, kanopadling og jolleseiling. Eventuelle endringer i aktiviteter skal avklares med forvalter.
- Aktivitetene kan gjennomføres hele året.
- Aktivitetene kan benytte Hovekilen og øvrige sjøområder i Raet nasjonalpark med følgende begrensinger:
 1. Havkajakk, SUP, kano og andre aktiviteter som har rekkevidde inn på grunne områder skal gjennomføres med 50 meters avstand til hekkekolonier (St.Helena, Kaninholmene og Terneskjær (skjær langs badestrender på Hove Camping- innerste av to N: 6477592 Ø: 490018) i Hovekilen i perioden 15.3-15.7.
 2. Brettseiling og jolleseiling og andre aktiviteter med seil og fart skal gjennomføres sørvest for St.Helena-Kaninholmen i Hovekilen, og ellers holde 50 meters avstand til hekkelokaliteter i perioden 15.3-15.7.

3. Utsetting og ilandføring skal være på stranden ved Canvas Hove/Fergebrygga. Utenom høysesong skal det avgrenses et 50 meter bredt område til ilandføring/utsetting av alle aktiviteter for å redusere forstyrrelse på stranden for øvrig.
4. Det er i perioder svært mye fugl i Hovekilen (myting på sensommer, vår- og høsttrekket og en del overvintrende fugl). Det skal holdes 100 meters avstand til flokker av fugl på vannflaten.
 - Informasjon om nasjonalparken og verneverdier i området skal formidles til brukere/kunder. Dette skal rettes spesielt inn mot ålegressenger og sjøfugl.
 - Øvrig ferdsel i området skal ikke hindres.
 - Sikringsbåter tillates for å ivareta sikkerheten til deltakere på sjøen.
 - Ved akutte hendelser kan øvrige vilkår fravikes.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

Canvas Hove har etablert et overnattings og aktivitetstilbud på Hoveodden. De søker om å gjennomføre organiserte aktiviteter i Raet for deres kunder. Aktivitetene er både i organiserte grupper og kurs, samt utleie av utstyr som deltakerne bruker på egenhånd.

Canvas Hove har uttrykt et ønske om å ta mest mulig hensyn til verneverdiene i området. De har deltatt på nettverkssamlinger for blått friluftsliv i marine verneområder/nasjonalparker og ønsker i samarbeid med verneområdeforvaltningen å gi mest mulig oppdatert info om sjøfugl til sine kunder og andre som benytter området. Gjennom nettverket har det kommet forslag fra Canvas Hove på en tavle i cortenstål med kart over Hovekilen der man fortløpende kan sette på magneter med områder der det hekker sjøfugl eller andre hensyn.

Ansatte/eiere i Canvas Hove har videre erfaring med organiserte aktiviteter og turer til verneområder i store deler av verden, inkludert Svalbard og USA, der lovgivningen er mye strengere enn i norske nasjonalparker.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder *Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.*

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

- I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.*
- I sone B er formålet å ta vare på sårbare naturtyper og arter, jf. kart.*
- I sone C er formålet å ta vare på områder med særskilt vitenskapelig betydning som referanseområder i sjø, jf. kart.*

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ferdsel og friluftsliv er regulert i § 7, her femte ledd:

Organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplanen.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Retningslinjer for organisert ferdsel (fra Utkast til forvaltningsplan) sees nedenfor.

Ferdselen betraktes som organisert når personer, lag, firmaer e.l. planlegger, koordinerer eller arrangerer aktiviteten, samtidig som ferdselen omfatter grupper av deltagere eller foregår med en viss hyppighet over et tidsrom.

Vernet hindrer ikke organisert turvirksomhet, så lenge naturmiljøet ikke kan bli skadelidende.

Når dette vilkåret er oppfylt, kan slike aktiviteter gjennomføres uten at det søkes om tillatelse.

Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha dispensasjon. Kriteriet "som kan skade naturmiljøet" gjelder både for organisert ferdsel og andre ferdselsformer. Kriteriet angir videre at ferdselen kun trenger å ha potensial til å skade naturmiljøet, ikke at skade nødvendigvis oppstår i alle tilfeller. Eksempler på denne type ferdsel kan være teltleirer på en slette med trua eller sårbare plantearter eller permanent bruk av en grunnlendt tørreng til ballbane gjennom sommeren. De som ønsker å utøve denne type ferdsel, har selv hovedansvaret for å vurdere om ferdselen kan skade naturmiljøet. Hvis man er i tvil, skal forvaltningsmyndigheten kontaktes for en vurdering av om aktiviteten krever tillatelse.

Søknader som gjelder ferdselsformer som kan skade naturmiljøet skal vurderes strengt. Kun i tilfeller der eventuelle skader etter ferdselen vil være beskjedne eller lett lar seg reparere, skal søknader vurderes imøtekommet. Det kan settes vilkår for eventuelle tillatelser.

Vurdering

Det er forvalters vurdering at deler av aktivitetene fra Canvas Hove vil falle inn under kategorien organisert ferdsel som kan skade naturverdiene (verneforskriften § 7, femte ledd) og at det derfor er riktig at Canvas Hove søker om en tillatelse til deres aktiviteter.

Aktiviteter på vannflaten vil på ulike måter forstyrre fuglelivet. I prosjektet «Nye veier for det blå friluftslivet» har man benyttet følgende gradering av blått friluftsliv der 9 er mest forstyrrende og 0 uten forstyrrelse. Dette er basert på en sammenstilling av forskning på en rekke aktiviteter og ulike arter av sjøfugl.

Forstyrrelsesniveau (effekt)

- Jetski/vandscooter (9)
- Speedbåt (9)
- Kitesurfing (8)
- Windsurfing (7)
- Motorbåt (5)
- Løse hunde (5)
- Seilbåt (4)
- Fuglekigger (4)
- Robåt (3)
- SUP (3)
- Kajak/kano (3)
- Ridetur (2)
- Gåtur (2)

Fra rapporten (under ferdigstilling)

Den direkte effekt af friluftslivs forstyrrelser af dyrelivet beskrives med tre begreber:

- Forstyrrelsesafstand - afstanden til forstyrrelsen, hvor adfærd hos arten ændres af forstyrrelsen.
- Forstyrrelsesintensitet - fald i artens udnyttelsesgrad af levested, som følge af forstyrrelsen.
- Flugtafstand – afstanden til forstyrrelsen, hvor arten søger væk.

DE konkrete afstandsbegreber skal anvendes med forsigtighed, fordi de varierer efter landskab, årstid, floksammensætning og endda vejrforhold. Alligevel er flugt- og forstyrrelsesafstande ofte anvendt ved i følsomhedskortlægning, færdselsregulering eller beskyttede områder med hensyn til dyrelivet, fordi det er nødvendigt med en konkret måleenhed for forstyrrelser.

Canvas Hove har søkt om seilbrett/windsurfing (7), seilbåt/jolle (4), SUP (3), kajakk/kano (3) og dykking (ikke vurdert).

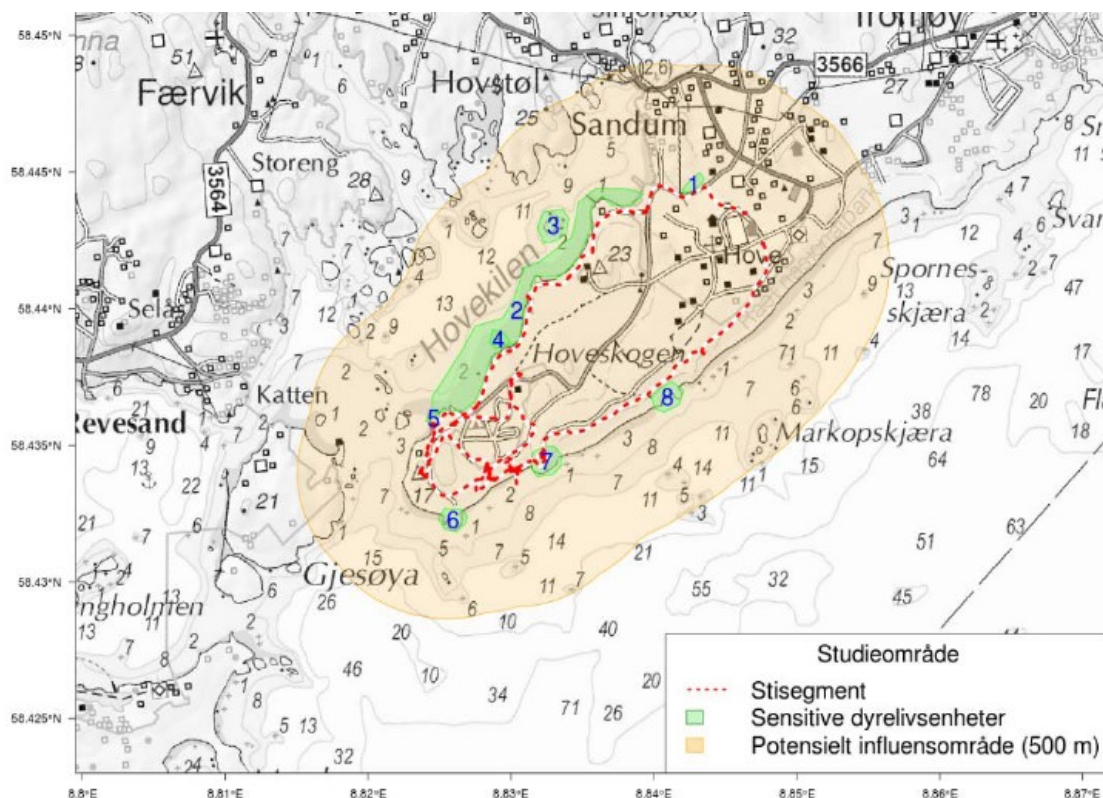
En inndeling i seilbrett+ seilbåt og kano+ kajakk+ SUP er logisk ettersom både seilbrett og seilbåt har høy fart, foregår stort sett på åpent farvann og har raske retningskifter. SUP + Kano + Kajak har alle redusert fart, jevn retning og benyttes ofte langsmed land og på grunne områder.

Tidsrommet for de ulike omsøkte aktivitetene er også svært viktig å ta opp til vurdering. ettersom Hove er et viktig område for sjøfugl i flere kritiske perioder: Hekkesesongen varer fra ca 15.3-15.7, og flere rødlistede og sårbare arter hekker i området – blant annet tjeld, makrellterne og fiskemåke. Hovekilen er videre et svært viktig område for næringssøk under høst- og vårtrekket, det er en rekke arter som mellomander her av

både måker, ender og vadefugl. Mange ender myter samlet på sensommeren og er da ikke flygedyktige, og svært sårbare for forstyrrelser. De trekker gjerne inni lune beskyttede farvann som Hovekilen. Den indre delen vurderes som spesielt viktig.

En rekke arter velger også å overvintre i området og på grunn av kulden og redusert mattilgang er dette også en kritisk tid. Våren 2020 ble det funnet avmagret og død ærfugl i hele ytre og indre Oslofjord (ukjent årsak). Ved uvær er det også mange fugler som trekker inn i Hovekilen som en nødhavn.

Det er gjennomført sårbarhetskartlegging av Hovekilen som en del av arbeidet med besøksstrategi for Raet nasjonalpark (der Hove er en viktig innfallsport). Sårbarhetsvurderingen gjelder kun Hoveodden og de indre delen av Hovekilen (som er mindre tilgjengelige for allmenn ferdsel) er derfor ikke med.

Figur 3.4 Oversikt over arealet der det er gjennomført sårbarhetsvurdering for dyreliv langs stien på Hoveodden med sensitive dyrelivsenheter. Sensitive dyrelivsenheter er markert i grønt med blå nummerangivelser. Se Tabell 3.4 for detaljer vedrørende sensitive enheter.

Det er forvalters vurdering at det er knyttet minst like sårbare dyrelivsenheter til lokaliteter på St.Helena, Flageborg og Færvikkilen.

Kunnskapsgrunnlaget (jf nml § 8) vurderes som tilstrekkelig da området er godt kartlagt og undersøkt, både gjennom flere hundre registreringer i artskart, naturtyperegistreringer og sårbarhetskartlegging av Hovekilen (NINA, 2019) og føre-var-prinsippet tillegges ikke vekt i vurderingen (nml. § 9).

Samlet belastning av aktiviteter i Hovekilen er omfattende, dette er et av de mest benyttede områdene i parken som samtidig har store verneverdier. Det vurderes derfor at det er viktig å sette vilkår som ivaretar dyrelivet på en så god måte som mulig.

Økosystembelastningen ved en gjennomføring av de omsøkte aktivitetene anses som begrenset dersom man ivaretar forstyrrelse av dyreliv med målrettede vilkår. Det påpekes at hovedvekten av aktiviteten vil være i høysesong samtidig med en betydelig del ikke organisert ferdsel og at bidraget fra aktivitetene fra Canvas Hove vil være liten. Det kan være 200 båter i Hovekilen i fellesferien. Utenom høysesong vil hovedvekten av bruken i området være turgåere + noe fiske. Da vil aktivitetene til Canvas Hove utgjøre en større påvirkningsfaktor som det er aktuelt å ramme inn med vilkår (nml. § 10).

§ 12 i nml. vurderes ivaretatt med vilkår i tillatelsen om forsvarlig drift og opprydding. Eventuelle kostnader ved miljøforringelse, skal bæres av tiltakshaver, jf. nml. § 11.

Konklusjon

Forvalter anbefaler at det gis tillatelse til aktivitetene som omsøkt med vilkår.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	21/20	06.05.2020

Søknad om flere tiltak på Klåholmen, Sandøya - Raet nasjonalpark

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir med hjemmel i Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632), § 3 Vern mot inngrep i landskapet tillatelse til

Det er gitt vilkår for tillatelsen:

- Tiltaket skal utføres som beskrevet i søknaden ved å støpe nytt betongdekke og etablere nytt tredekke på et areal på inntil 27,5x 9,3 meter.
- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og uten å forurense /skade sjøbunn.
- Alt avfall skal leveres til godkjent mottak.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

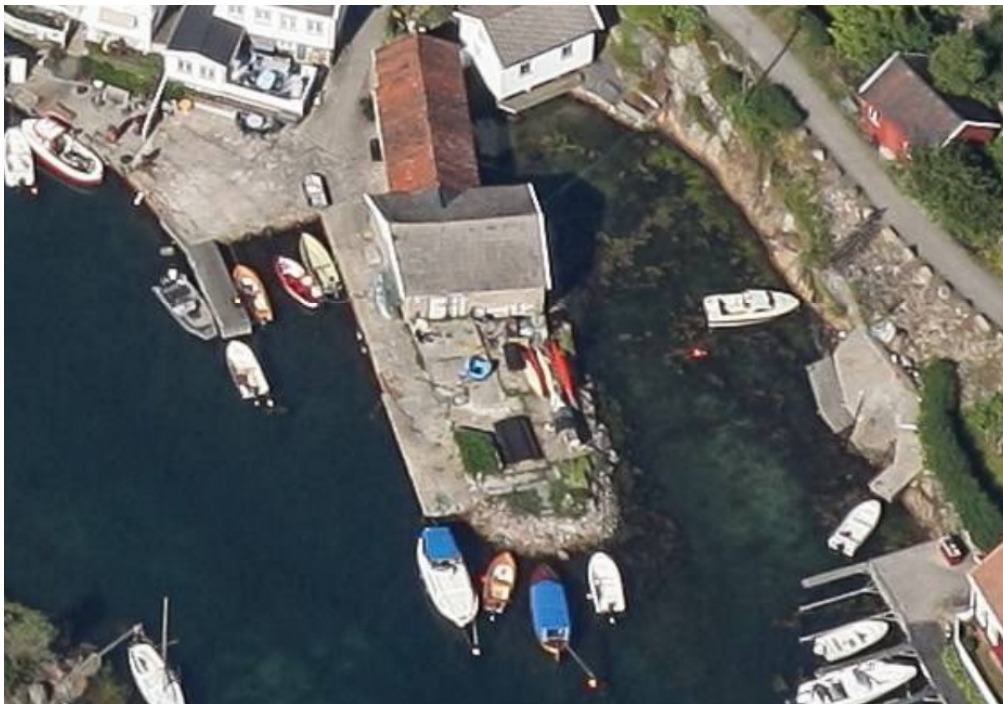
Tove Haga og Jørgen Aargaard eier Østegårdsveien 213 og eiendommene Gnr/bnr 78/121-203 på Sandøya.

De driver bakeri i ett av byggene og søker om å renovere/bygge om et gammelt fryselager/fiskemottak til kafé. Som en del av oppgraderingen ønsker de å reparere den gamle brygga på fiskemottaket. Den ble skadet under en brann for mange år siden (før 2000) og brygga er nå lite egnet til ferdsel eller besøk. Nasjonalparken følger vannlinje på odden og en brygge vil krysse grensen til verneområdet.

De vil også oppføre en brygge på Vindodden med en davitlift. Dette området er utenfor Raet nasjonalpark.

Flyfoto fra odden:

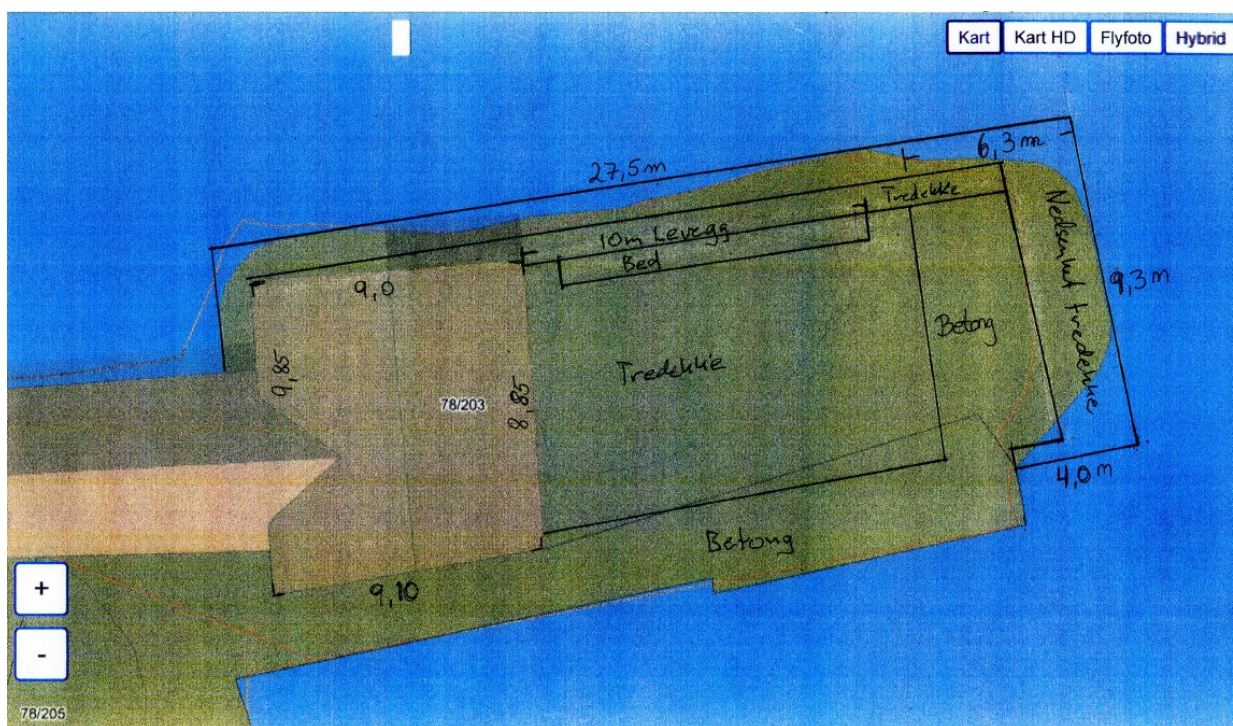
Bygget på odden:

Eldre foto fra da fiskemottaket var i drift:

Flyfoto antyder at bryggen var minst 10 meter lengre ut i 1969 enn den er i dag. Haga og Aargaard søker om å etablere nytt dekke på brygga ved fiskemottaket med støpt betongdekke og tredekke, og med treskjørt ned mot vannflaten på alle sider (dette finnes på sørsiden fra før).

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte

kwartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.

I sone B er formålet å ta vare på sårbare naturtyper og arter, jf. kart.

I sone C er formålet å ta vare på områder med særskilt vitenskapelig betydning som referanseområder i sjø, jf. kart.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriften § 3 Vern mot inngrep i landskapet

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, tilbygg, brygger, gjerder, anlegg og innretninger (...)

§ 3 pkt. 1.2 Bestemmelsene i pkt. 1.1 er ikke til hinder for:

a) vedlikehold av bygninger, brygger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse.

§ 3 pkt. 1.3 Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

d) brygger som erstatning for eksisterende brygger eller ved samling av eksisterende brygger i fellesanlegg.

I utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde av 16.12.17, punkt 3.3.6 er det gitt retningslinjer for bygger og fortøyningsplass.

Brygger og fortøyningsplass: Brygger utgjør en spesiell utfordring, både landskapsmessig, for natur- og kulturmiljøer og i forhold til allmennhetens muligheter for friluftsliv og ferdsel. Søknader om nye brygger eller utvidelse av eksisterende brygger i nasjonalparken skal derfor vurderes strengt. Tillatelse til bygging av brygge etter unntaksbestemmelsen kan kun vurderes der det allerede er eksisterende brygger som enten fjernes eller samles i fellesbrygge. Andre tilfeller må behandles etter § 4 (verneforskriften har en egen bestemmelse om konstruksjoner og installasjoner for allment friluftsliv, jf. kap. 3.3.1. Bestemmelsen i § 3 pkt. 1.3 d vil derfor gjelde brygger mv. for andre formål, f. eks private fritidsboliger).

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Vurdering

Verneforskriften § 3 slår fast at alle inngrep inkludert tilbygg og varige/midlertidige bygninger i utgangspunktet er forbudt. Det er i ledd 3 a) gitt en åpning for å søke om vedlikehold av bygninger, brygger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse ombygging og/eller utvidelser.

Det er forvalters vurdering at tiltaket med brygge ved fiskemottaket skal behandles etter verneforskriften ettersom dette tiltaket omfatter vannlinja som danner grense til Raet nasjonalpark.

Tiltaket slik det er beskrevet i søknaden er en oppgradering av eksisterende bryggeareal/kant. Gjeldende forvaltningspraksis er at man kan gi dispensasjon til rehabilitering av brygge innenfor eksisterende areal eller ved å samle flere brygger til et felles bryggeanlegg. Styret har tidligere fattet et vedtak om dispensasjon til en annen brygge på vestre Sandøya der eier av sauer trengte en funksjonell brygge til frakt av dyr og fôr. Det ble i søknaden vektlagt at han hadde dyrehold som en del av sin næring. Det samme vil være gjeldende for dette tiltaket, som trolig er av avgjørende betydning for å tilby fortøyning til brukere av Raet nasjonalpark og gjester til Sandøya.

Forvalters vurdering er at omsøkt tiltak ikke påvirker verneverdier eller strider mot vernevedtakets formål. Tiltaket anses som en mer holdbar og varig løsning et den utformingen som er på stedet. Det er ingen sårbare naturtyper i området, hverken i sjø eller på land.

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold og effekter av omsøkte tiltak, jf. nml. § 8, anses på bakgrunn av dette som godt, og føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor ikke vekt i vurderingen.

Økosystemtilnærming og samlet belastning (nml. § 10) er vurdert til å være av begrenset omfang da tiltaket ikke innebærer forstyrrelse av sjøbunn eller berggrunn av noe omfang. Tiltaket vil innebærer en liten økning i fotavtrykk bebygd areal. § 12 i nml. vurderes ivare tatt med vilkår i tillatelsen om forsvarlig drift og opprydding. Eventuelle kostnader ved miljøforringelse, skal bæres av tiltakshaver, jf. nml. § 11.

Konklusjon

Forvalter anbefaler at det gis tillatelse til tiltaket som omsøkt

**Raet
nasjonalpark**

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2019/4963-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 09.09.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	22/20	06.05.2020

Søknad om arrangement, serveringssted og bøyelegging av seilbåten Greyhound i Hovekilen fra Arendal Herregård - Arendal Kommune- Raet nasjonalpark

Vedlegg:

- 1 Søknad om dispensasjon på Lt Greyhound og opplag i Sandumkilen på bøye
- 2 Uttalelse til søknad om dispensasjon på Lt Greyhound og opplag i Sandumkilen på bøye
- 3 Underskrevet leieavtale om brygge Flimra - Sørlandet Resort Drift og Hove Drifts og Utviklingsselskap

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark gir ikke tillatelse til frittliggende bøyelegging/fortøyning av Lt Greyhound med hjemmel i verneforskriften § 3.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

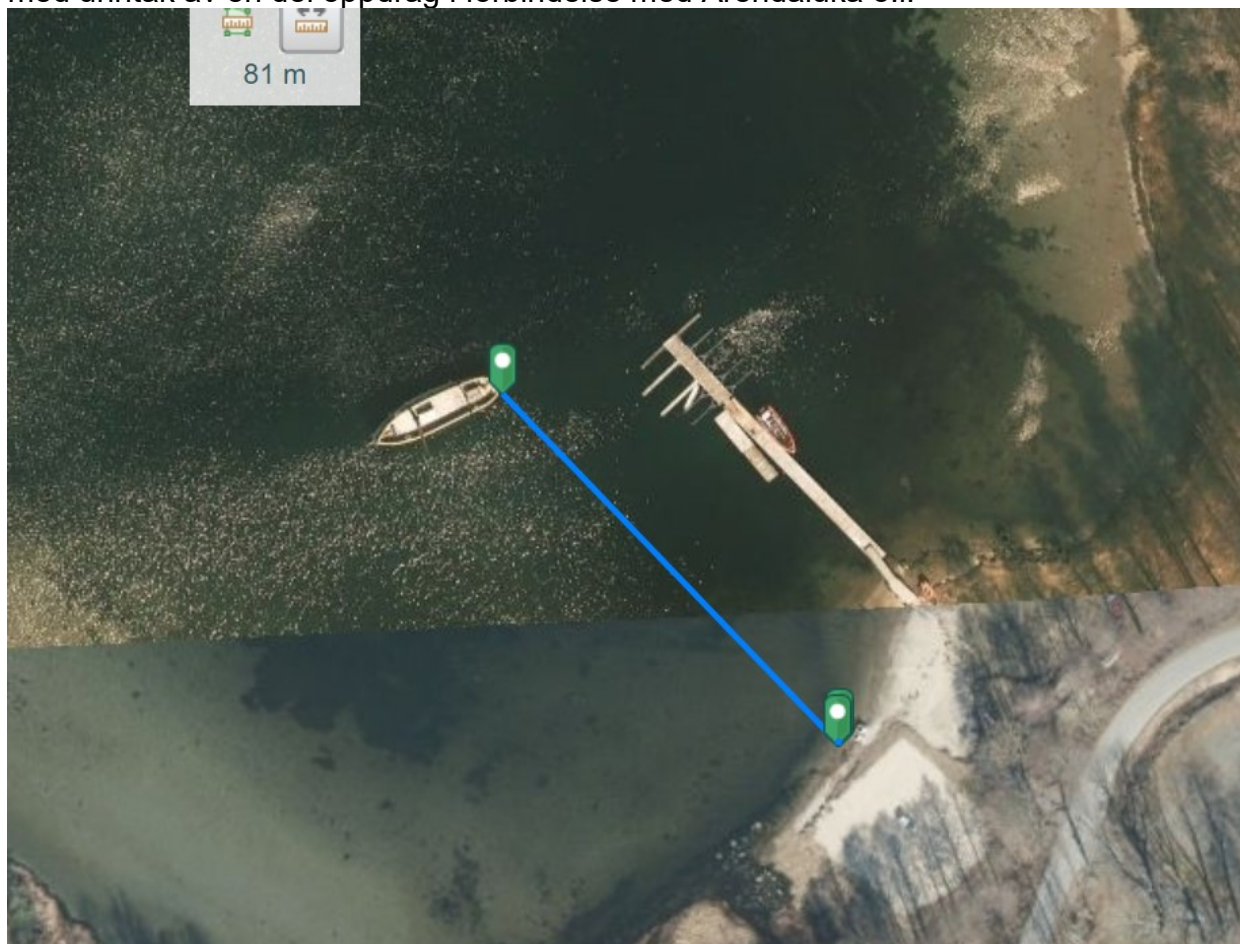
Arendal Herregård har søkt om tillatelse til å ha båten Lt Greyhound fast i Hovekilen ved bøyelegging ved brygga «Flimra» ved Hove Gård (Del av Hove Leir). Søknaden

gjaldt egentlig 2019, men på grunn av en del uavklarte forhold som har tatt tid å få dokumentert så har ikke saken vært oppe til behandling.

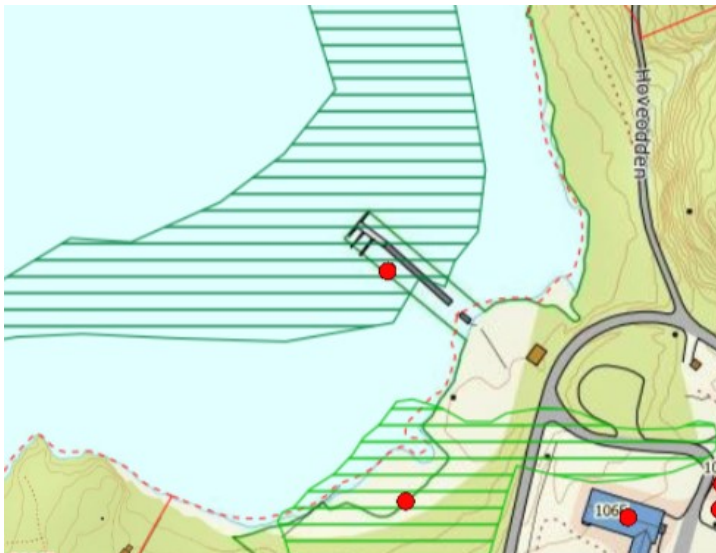
Brygga er utenfor nasjonalparken, mens arealet Arendal Herregård søker om å disponere er innenfor Raet Nasjonalpark. Tiltaket krever tillatelse fra Havnsjefen i Arendal kommune. Forvlater har ikke mottatt kopi av en slik tillatelse.

Arendal Herregård ønsker å etablere en sommerrestaurant på Lt Greyhound med mulighet for fortøyning. Dette er formidlet per telefon med eier av Arendal Herregård, Ove Trøen.

Lt Greyhound har nå ligget i Hovekilen siden 2016 uten noen form for godkjenning, med unntak av en del oppdrag i forbindelse med Arendaluka o.l.

Området har en nasjonalt viktig (A) naturtyperegistrering med ålegresseng og en rekke rødlistede arter er observert i området.

Naturmangfoldloven og verneforskriften

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

- *I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.*
- *I sone B er formålet å ta vare på sårbare naturtyper og arter, jf. kart.*
- *I sone C er formålet å ta vare på områder med særskilt vitenskapelig betydning som referanseområder i sjø, jf. kart.*

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriften § 3 Vern mot inngrep i landskapet

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger (...) opplag av båter, bøyellegging av båter (..) Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

§ 3 annet ledd Bestemmelsene i er ikke til hinder for:

a) vedlikehold av bygninger, brygger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse.

- e) akterfeste av båt ved egen brygge eller egen landfast fortøyningsplass.
f) å trekke joller på land for midlertidig oppbevaring ved egen fortøyningsplass, i tråd med retningslinjer i forvaltningsplan.

I forvaltningsplanen (Utkast til forvaltningsplan for Raet Nasjonalpark og Søm landskapsvernområde) følgende vurdert (side 51):

Bøyelegging av båter kan være en utfordring for marine naturverdier. Dette gjelder særlig når mange båter bøyelegges sammen på verdifulle naturtyper som ålegrasenger og grunne bløtbunnsområder. Slike bøyehavner gir også landskapsmessige utfordringer. Bøyer som plasseres langt fra egen bebyggelse og brygge kan virke privatiserende i forhold til allmennhetens bruk av området. I nasjonalparken er det tillatt med akterfeste av båt på egen brygge eller landfast fortøyningsplass.

Retningslinjene angir:

Brygger og fortøyningsplass:

Brygger utgjør en spesiell utfordring, både landskapsmessig, for natur- og kulturmiljøer og i forhold til allmennhetens muligheter for friluftsliv og ferdsel. Søknader om nye brygger eller utvidelse av eksisterende brygger i nasjonalparken skal derfor vurderes strengt. Tillatelse til bygging av brygge etter unntaksbestemmelsen kan kun vurderes der det allerede er eksisterende brygger som enten fjernes eller samles i fellesbrygge. Andre tilfeller må behandles etter § 4 (verneforskriften har en egen bestemmelse om konstruksjoner og installasjoner for allment friluftsliv, jf. kap. 3.3.1. Bestemmelsen i § 3 pkt. 1.3 d vil derfor gjelde brygger mv. for andre formål, f. eks private fritidsboliger).

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Vurdering

Det er åpnet for bøyelegging med akterfeste i land eller egen brygge jf verneforskriften §3 e) og forvaltningsplan. I henhold til leieavtalen har Arendal Herregård 10 båtplasser på brygge i Hove Leir. Det er ikke noen åpning i verneforskriften for permanent eller midlertidig (mer enn 2 dager) fortøyning i verneområdet.

Styret har tidligere gitt enn tillatelse til en søknad i Sømskilen der den aktuelle båten var en seilbåt uten motor og derfor ikke mulig å navigere inn i båthavnen. Søknaden ble avslått av Grimstad kommune. En søknad om bøyelegging av en større (vanlig) seilbåt i Sømskilen ble avslått av styret i 2019.

Det er ikke mottatt kopi av søknadsbehandling til havnesjefen i Arendal kommune, men havnesjefen stiller seg skeptisk per epost og viser til at det ikke har vært gitt dispensasjoner til fortøyning mer enn 15 meter fra land siden 2009- etter et vedtak i bystyret. Båten ligger nå 10-30 meter fra bryggekannten og ca 80 meter fra land.

Båten vil kunnet påvirke ålegressengen negativt ved at anker stadig river opp havbunnsvegetasjonen. I tillegg vil den trolig være til hinder for aktiviteter og ferdsel i Hovekilen.

Kunnskapsgrunnlaget (§8) anses som godt ettersom det er gjort grundige kartlegginger av naturtyper og arts mangfold i området. Førre-var-prinsippet (§9) tillegges derfor ikke vekt. Samlet belastning anses som begrenset, da tiltaket er svært begrenset og det er lite sannsynlig med flere tilsvarende tillatelser. §§ 11-12 anses som mindre relevante for tiltaket.

Konklusjon

Forvalter anbefaler at nasjonalparkstyret gir ikke tillatelse til om frittliggende fortøyning i Hovekilen til bruk i sommerperioden som omsøkt. Forvalter oppfordrer styret til å be om at båten, som har vært fortøyd frittliggende på ulike steder i Hovekilen over flere år, flyttes til en godkjent båtplass for fast fortøyning.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	23/20	06.05.2020

Godkjenning av rapporter fra Arendal, Grimstad og Tvedestrand velkomstsentre - søke midler fra Agder FK

Vedlegg:

- 1 Raet velkomstsenter Dømmesmoen rapport
- 2 RaetVelkomstsenterTvedestrand Rapport2019

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret godkjenner innsendte rapporter fra Grimstad og Tvedestrand. Styret vil ettersende godkjent rapport fra Arendal så snart denne er godkjent av styret per epost. Nasjonalparkstyret søker om midlene jf tildeling fra (Aust-) Agder Fylkeskommune.

Midlene overføres til Arendal kommune som prosjektleder og vertskap for kommende nasjonalparksenter, og fordeles videre til velkomstsentrene som skissert i søknad og rapporter.

Saksopplysninger

Raet nasjonalparkstyre er bevilget 3 mill kroner til besøkssentre/velkomstsentre og nasjonalparksenter, ref Fylkestingets vedtak av 19 juni 2018 - www.austagderfk.no/nyhetsarkiv/2018/fylkestingets-vedtak-19.-juni-2018/
Kopiert inn her:

SØKNAD OM TILSKUDD TIL BESØKSSENTER/VELKOMSTSENTRER FOR RAET NASJONALPARK

Fylkestinget bevilget Raet nasjonalparkstyre 3 mill. kroner til utvikling av Besøkssenter Raet Nasjonalpark på Tromøya og velkomstsentre i Arendal, Grimstad og Tvedestrand kommuner.

Det forutsettes egenandel fra kommunene på minimum 0,7 mill. kroner til hver av velkomstsentrene. For Besøkssenter Raet Nasjonalpark på Tromøya forutsettes bevilgningen å utløse statlige midler, i tillegg til egenandel fra Arendal kommune tilsvarende minimum fylkeskommunens tilskudd.

Raet nasjonalparkstyre er rapporteringsansvarlig for bevilgningen. De godkjenner endelige planer fra den enkelte kommune, og utbetaler tilskudd i tråd med dette vedtaket etter at planen er godkjent.

Bevilgningen finansieres over bufferfondet for konsesjonskraftsinntekter.

Aust-Agder fylkeskommune vil jobbe aktivt for en tilstrekkelig statlig finansiering av besøkssenter i Raet Nasjonalpark.

Tildelingen forutsetter en egenfinansiering fra kommunene. Dette er redegjort for i vedlagte rapporter og dersom disse godkjennes så kan Raet nasjonalparkstyre søke om å få bevilget midlene.

Det er en fordel om midlene kan overføres direkte til Arendal kommune v/Vitensenteret der Kine Wangerud sitter som prosjektleder for nasjonalparksenter og felles plattform for velkomstsentre.

Kine Wangerud har av personlige årsaker ikke vært på jobb siden 10.mars og skal sende rapporten til styret så snart den er klar. Forvalter vurderer at styret kan godkjenne rapporten fra Arendal per epost og at den så kan ettersendes til Agder Fylkeskommune.

Raet velkomstsenter Dømmesmoen.

Tidlig etter etableringen av Raet nasjonalpark ble det bestemt at de tre kommunene Tvedestrand, Arendal og Grimstad skulle ha vært sitt velkomstsenter som en innfallsport til nasjonalparken, og at det skal etableres et fremtidig besøkssenter til nasjonalparken på Hove. Velkomstsentrene i de tre kommunene har noen felles elementer, samtidig som de også har egne profileringer.

Grimstad kommune har valgt å legge sitt velkomstsenter for Raet nasjonalpark til Dømmesmoen, samlokalisert med Norsk Hagebruksmuseum. Selv om Dømmesmoen befinner seg et stykke fra selve nasjonalparken er stedet allikevel nært knyttet til Raet. Her finnes kanskje noen av de synligste tegnene på Raet, gjennom den massive endemorene som sluttet her da isen begynte å trekke seg tilbake, og den gode dyrkingsjorden som et resultat avsetninger fra issmeltingen. Disse naturgitte forholdene danner grunnlaget for den tidlige bosetningen man finner spor av i området, og det er også grunnlaget for den betydning som hagebruksnæringen har for Grimstad, og hvorfor Raet velkomstsenter ble valgt lokalisert på Dømmesmoen.

Raet velkomstsenter Dømmesmoen ble åpnet 16. juni 2019. Det innholdsmessig i velkomstsenteret er i stor grad elementer som er utviklet gjennom samarbeidet Tvedestrand, Arendal og Grimstad har hatt, finansiert av skjønnsmidler. Utvikling av elementer som formidler det spesielle samspillet mellom Raet og Dømmesmoen/Hagebruk har blitt forskjøvet grunnet kapasitetsutfordringer.

Responsen fra besøkende som har vært innom museet og utstillingen har vært positiv, særlig på den rullerende filmen som vises. Berøringsskjermen som viser en del av artene man kan finne i nasjonalparken har vært populær, særlig blant de minste.

Økonomi

Grimstad kommune bevilget i 2018 kr 500.000 til Raet velkomstsenter Dømmesmoen.

Bakgrunnen for bevilgningen var behovet for en oppgradering av bygningen som Norsk Hagebruksmuseum disponerer, slik at Raet velkomstsenter kunne samlokaliseres her. Arbeidet med de bygningsmessige utbedringen har bestått i bygging av et nytt inngangsparti, utskifting av nye vinduer i hele bygget, maling av overflater, samt installering av 2 stk varmepumper. Prosjektering og byggeledelse ble utført av Grimstad kommune, og arbeidet ble utført av innleid firma.

Egeninnsats i prosjektet så langt er estimert til ca 200 timer, som inkluderer møter i samarbeidsprosjekt, koordineringsmøter, planlegging og gjennomføring av utstilling og åpning. Av regnskapet for 2018 og 2019 er det hentet følgende tall:

Utgifter	Kostnader eks MVA
Oppgradering bygning (utført 2018 og 2019)	333 012
Skilt, plakater	16 229
Annonsering	9 725
Åpningsarrangement	7 625
Sum utgiftsført i regnskap	366 591
Egeninnsats timer a kr 700	140 000
Sum	506 591

Videre utvikling av velkomstsenteret.

Synliggjøring og formidling av Raet nasjonalpark i og på selve moreneryggen gjennom skilting vil gjøre at formidling også kan skje utenom museets åpningstider. Dette vil også danne grunnlag for guidede turer over selve raet og videre rundt på Dømmesmoen. Det planlegges innkjøp av lydutstyr som muliggjør formidling til større grupper på guidede turer i området. Anslåtte kostnader på skilting: kr 100.000 og kr 90.000 på lydutstyr, totalt kr 190 000.

Innholdsmessig utvikling av velkomstsenteret har et stort potensiale. Hovedfokus blir å utvikle innhold som kan formidle kobling mellom Raet og hagebruksnæringen i Grimstad. Dagens utstilling i Norsk Hagebruksmuseum har vært undret over lengre tid og det er ønskelig med en

fornyelse av hele/deler av utstillingen. Det er derfor stor vilje til å lage en ny utstilling med fokus på å knytte Raet og hagebruk sammen i helhetlig utstilling i museet. Kostnadsramme for utvikling av ny utstilling kr 700.000.

Finansiering av videre utvikling av Raet velkomstsenter Dømmesmoen er planlagt slik:

Fylkeskommunens bevilgning på kr 700.000	700 000
Kommunens egne midler	140 000
Kommunes egeninnsats	50 000
Sum	890 000

ST 24/20 Eventuelt

ST 25/20 Tidsbruk - Møtehonorar